

Cultuur-sensitieve zorg in proactieve zorgplanning

Beatrijs Hofland, geestelijk verzorger

**albert
schweitzer**

Na deze 20 minuten weet je:

1. Waar je wettelijke ruimte en grenzen liggen (WGBO)
2. Hoe je veiligheid en vertrouwen opbouwt
3. Hoe je met open vragen culturele waarden en verwachtingen verkent

Ongelijk?

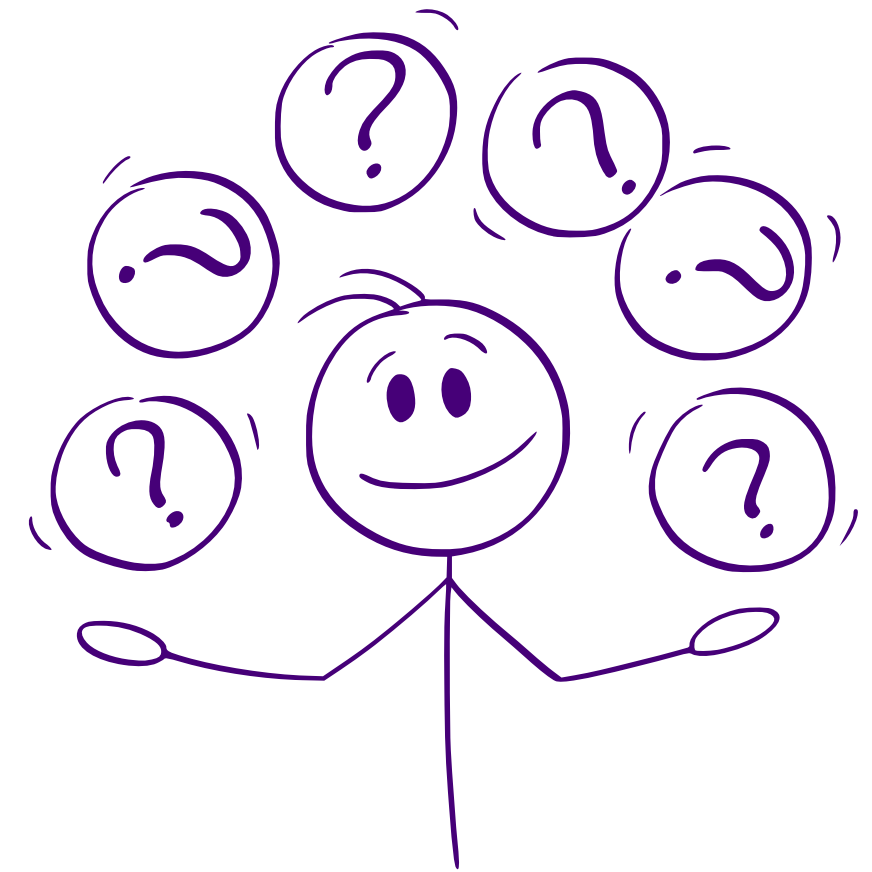
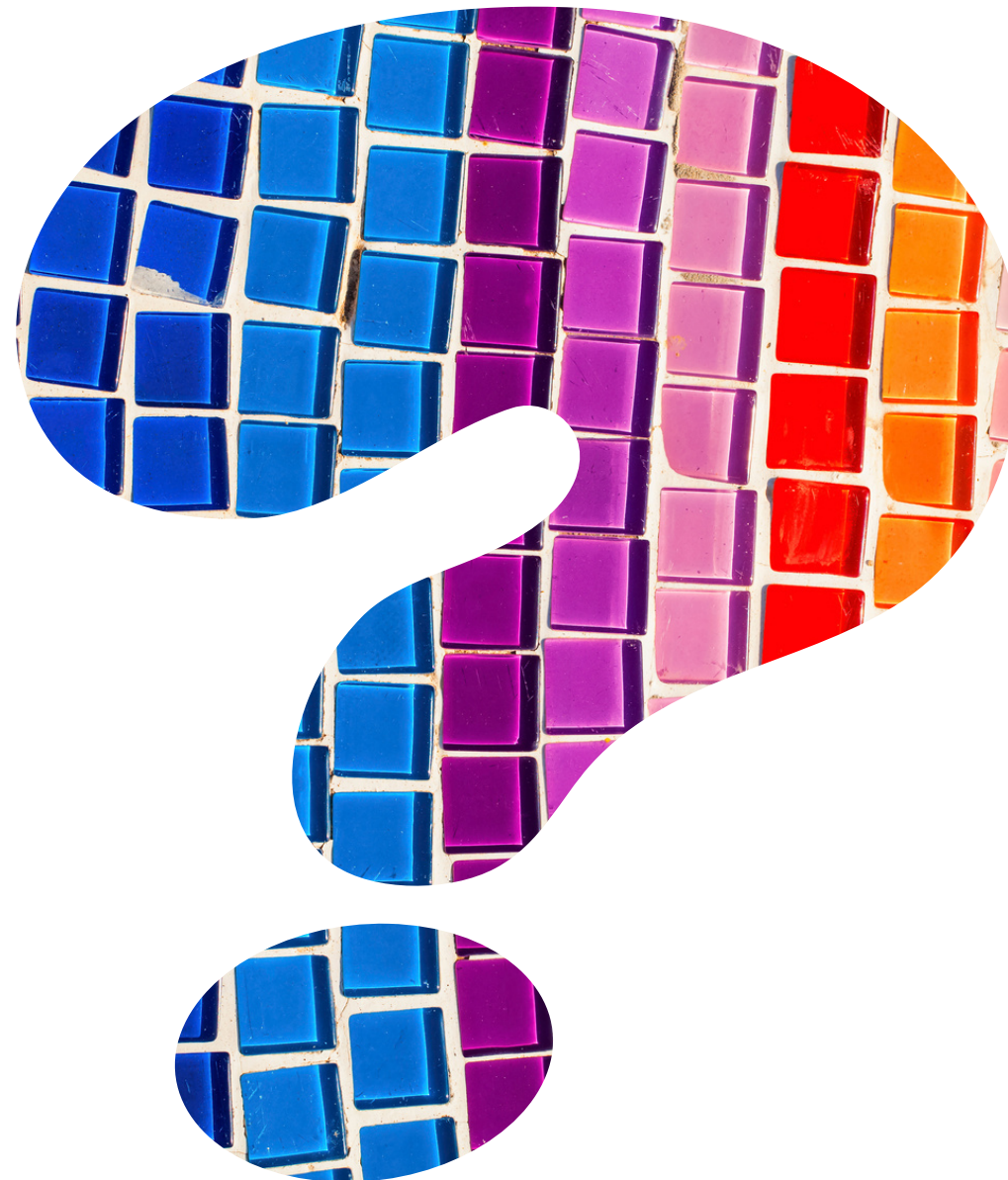
albert
schweitzer

Eén interventie voor iedereen
om gezonder te worden

Interventie aangepast
naar behoeften en
mogelijkheden om
meeste effect te bereiken

Wat is het spannendste of meest verwarrende moment dat je ooit meemaakte in contact met een patiënt met een andere culturele achtergrond- en hoe ging je daarmee om?

Ik zie, ik zie wat jij niet ziet...

albert
schweitzer

Gedrag

Normen

Waarden

- Wij of ik-cultuur?
- Praten over de dood of
eroverheen?
- Autonomie of relatie?

Veiligheid & vertrouwen

- Niet te directe benadering bij slecht nieuws
 - Erkenning van zorgen en emoties vóór medische inhoud
 - Benadruk gezamenlijke zorgen:
“We willen allemaal het beste voor uw moeder”
- ☞ Directheid ≠ duidelijkheid in alle culturen

Specifiek aandachtspunt bij moslimculturen

albert
schweitzer

- Stoppen met behandelen kan ervaren worden als:
actief bijdragen aan levensbeëindiging=
morele of religieuze schuld
- Hoop op alternatieve of goddelijke interventie kan leidend zijn

Belangrijk:

- ➡ Niet elke patiënt handelt vanuit religie
- ➡ Altijd checken bij het individu

Juridisch kader (WGBO)

Beslisrecht:

Bij patiënt. Bij wettelijk vertegenwoordiger: alleen bij wilsonbekwaamheid

Arts: bepaalt indicatie en medische zinloosheid

Naasten: alleen betrokken met toestemming

Levensbeëindiging: nooit beslissing van wettelijk vertegenwoordiger

Spanning erkennen:

Juridische helderheid $\neq$ emotionele acceptatie

Ticket tot goede communicatie

1. Toon culturele sensitiviteit

Ga niet uit van aannames: Elke patiënt heeft een eigen achtergrond en verhaal.

2. Overbrug taalbarrières

Werk met professionele tolken, zeker bij gevoelige onderwerpen.

3. Respecteer religieuze en culturele gebruiken

Houd rekening met eetvoorschriften, gebedstijden en kledingregels.

4. Betrek familie op een passende manier

In sommige culturen speelt familie een belangrijke rol bij keuzes.

5. Pas communicatie aan

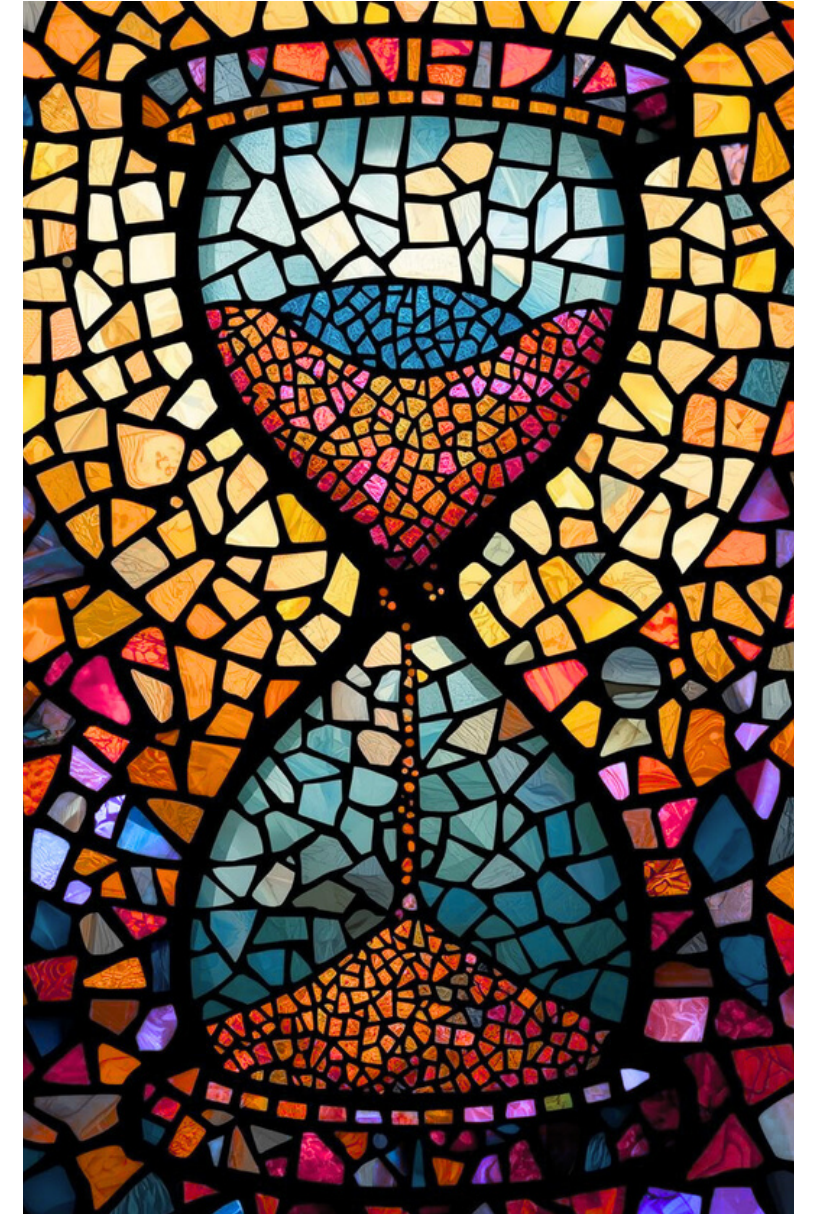
Luister actief en check of de boodschap goed is overgekomen, bijvoorbeeld met de “teach-back” methode.

6. Flexibiliteit in zorgverlening

Deel kennis met collega's, zoals via een intercultureel team of een geestelijk verzorger met expertise in diversiteit.

Gesprekstips:

1. **Luisteren vóór informeren**
2. **Tempo aanpassen**
3. **Emoties legitimeren**
4. **Onderscheid maken tussen:
medische beslissing /morele of
religieuze beleving**

Terugvraagmethode:

**‘Om er zeker van te zijn dat ik het goed heb uitgelegd,
kunt u aan mij vertellen wat u hebt begrepen/gehoord?’**

Nu zelf!

LUISTER-RUIS

vindplaatszingeving.nl

albert
weitzer

**Een oudere patiënt met een migratieachtergrond,
ernstig ziek.**

**De arts acht verdere curatieve behandeling medisch
zinloos. Familie houdt vast aan “alles proberen”.
Hoe reageer je?**

FEEDBACK: wat nemen anderen mee uit deze training:

Je voert een zorggesprek, geen geloofsgesprek!

Onder gedrag zitten normen en waarden die je misschien niet zo goed ziet

“Wat ga jij morgen anders doen in je PZP-gesprekken?”